

SYMPOZJUM Z PRAWA KANONIZACYJNEGO NA KUL
(W 20 ROKU PONTYFIKATU OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II)

W dniach 22 i 23 maja 1998 r. odbyło się w Lublinie IV Ogólnopolskie Sympozjum z prawa kanonizacyjnego na temat: „Biegli w postępowaniu kanonizacyjnym”, zorganizowane przez Katedrę Prawa Kanonizacyjnego na Wydziale Prawa Kanonicznego i Świeckiego KUL. Sympozjum było zamierzone jako forma wkładu tej Uczelni w uczczenie 20-lecia pontyfikatu Jana Pawła II, który nie tylko dokonał zasadniczej reformy tegoż prawa, ale kanonizował 7 Polek i Polaków oraz beatyfikował 19 naszych polskich Sług i Służebnic Bożych.

Sympozjum miało charakter specjalistyczny i było przeznaczone dla postulatorów i innych osób z całej Polski prowadzących sprawy kanonizacji polskich błogosławionych i beatyfikacji naszych kandydatów na ołtarze. Wzięło w nim udział ponad 120 osób, fachowców w tej dziedzinie życia Kościoła. Wśród prelegentów byli eksperci z Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych z Rzymu oraz specjaliści tej gałęzi prawa kanonicznego z kraju.

Obrady otworzył modlitwą do Ducha Świętego i słowem wstępnym J. E. ks. abp prof. dr hab. Józef Życiński, Wielki Kanclerz KUL, w nowym Collegium Jana Pawła II. W swym wystąpieniu podkreślił m.in. bardzo ważny przejaw życia Kościoła, jakim jest kult świętych i tak liczne modele postaw życiowych opartych na Ewangelii, które nam prezentują święci i błogosławieni. Ustosunkowując się do podnoszonych niekiedy „obaw”, że w czasie trwania tego pontyfikatu tak wiele osób zostało wyniesionych na ołtarze, Ksiądz Arcybiskup przypomniał, iż świętość należy do istoty Kościoła, jest celem Jego misji w świecie, dokonuje się w Kościele i przez Kościół, a wszyscy wierni są do niej powołani.

Ksiądz Dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego i Świeckiego prof. dr hab. Marian Stasiak, otwierając Sympozjum, podkreślił elementy teologiczne i eklezjologiczne kultu świętych, który płynie ze świętości samego Boga, jest w Nim zakotwiczony i do Niego prowadzi. Poruszył też nie zawsze dostrzegane w naszym społeczeństwie socjologiczne znaczenie beatyfikacji i kanonizacji. Powitał także prelegentów przybyłych z Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych z Rzymu, prelegentów polskich z różnych uczelni, reprezentujących różne specjalności naukowe, a także wszystkich uczestników Sympozjum.

Symposium miało charakter wielowymiarowy i uwzględniło aspekty teologiczne, kanonistyczne, historyczne i medyczne udziału biegłych w postępowaniu kanonizacyjnym.

Podczas I sesji naukowej obrady prowadził ks. dr Hieronim Fokciński, relator w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie. W referacie wprowadzającym *Biegli – pojęcie i kategorie* ks. prof. dr hab. Henryk Misztal z KUL, organizator Symposium, przedstawił koncepcję biegłego w procesie kanonizacyjnym w świetle przepisów prawa. Ponadto omówił zadania różnorodnych biegłych i różnego rodzaju ekspertów naukowych, proszonych o specjalistyczne opinie w prowadzeniu procesu kanonizacyjnego, m.in. przy ocenie pism, dokumentacji, uzdrowień i innych zdarzeń podawanych jako cudowne, opracowywaniu od strony naukowej całego materiału dowodowego w diecezji i Kongregacji. Referat pt. *Biegli cenzorzy teolodzy i praktyczne problemy wynikające z oceny pism Sługi Bożego* wygłosił o. dr Gabriel Bartoszewski, pracownik Nuncjatury Apostolskiej w Warszawie. Referat wywołał wielkie zainteresowanie i szeroką dyskusję wśród zebranych z uwagi na praktyczne problemy z gromadzeniem, porządkowaniem i oceną – z punktu widzenia teologii i wymogów procedury kanonizacyjnej – pism Sługi Bożego wydanych drukiem oraz całej pozostałej po nim spuścizny pisarskiej. Obecność ekspertów z Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, tj. ks. dra Hieronima Fokcińskiego, relatora spraw w Kongregacji, oraz Monsignore dra Roberta Sarno, pracownika naukowego Kongregacji badającego ważność procesów przeprowadzanych w diecezjach, okazała się niezwykle pożyteczna, a ich głęboka wiedza i znajomość jurysprudencji pozwoliła na wyjaśnienie wielu niejasności.

Sesja II, prowadzona przez ks. dra Stefana Kośnika, wikariusza sądowego archidiecezji warszawskiej, poświęcona była problemom najbardziej skomplikowanym w procesie kanonizacyjnym. Do nich należy m.in. problem dowodzenia cudów w sprawach dawnych, zwanych historycznymi, tj. takich, w których od śmierci kandydata na ołtarze do rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego upłynął na tyle długi czas, że nie można się posłużyć zeznaniami świadków naocznych w dowodzeniu świętości życia czy męczeństwa, ale istnieje dowód przeprowadzony sądownie (według świadków naocznych i opinii biegłych), że istotnie miało miejsce zjawisko niewytłumaczalne prawami natury, które teologia nazywa cudem. Temu problemowi poświęcony był referat ks. dra hab. Stefana Ryłki z PAT-u w Krakowie pt. *Problem uznania cudu w sprawach historycznych (na przykładzie św. Jadwigi Królowej i bł. Stanisława Kazimierczyka)*. O medycznym sposobie techniki badania zjawiska nagłego uleczenia z ciężkiej choroby, które z punktu widzenia medycyny nie jest wytłumaczalne, mówił prof. dr hab. Adam Miodoński z UJ-AM w Krakowie w referacie pt. *Lekarz jako biegły w procesie o cudzie (na przykładzie św. Jadwigi Królowej)*. Ten aspekt czysto medyczny, ilustrowany przeźrocami z dokonanych badań, ubogacił o nowe spojrzenie aspekty teologiczne i kanonistyczne dowodu z biegłych w postępowaniu kanonizacyjnym.

Oprócz wspomnianych problemów związanych z dowodzeniem cudu przedmiotem obrad na Sympozjum były też problemy historyczne występujące we wszystkich rodzajach spraw beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych. Zostały one przedstawione w całej swej panoramie złożoności w dwugłosie o. dra Gabriela Bartoszewskiego z Warszawy i ks. dra hab. Stefana Ryłki z Krakowa pt. *Biegli w naukach historycznych i archiwalnych – zasady opracowywania dokumentów i sposób przygotowywania relacji*. Wykorzystanie historii i jej nauk pomocniczych (dyplomatyki, sfragistyki, numizmatyki, paleontologii, grafologii i innych) do tego rodzaju badań umożliwiło nowe ustawodawstwo Jana Pawła II, otwierające proces kanonizacyjny na zdobycze wiedzy z różnych dziedzin nauki. Okazuje się, że przy opracowaniu osobowości i duchowości sług Bożych nie wystarczy podstawowa wiedza teologiczna, ale korzysta się ze zdobyczy psychologii, psychiatrii i innych nauk.

Sesja III, prowadzona przez ks. prof. dra hab. Henryka Miszala z KUL, dotyczyła dwóch problemów: prac w Kongregacji nad procesami przesłanymi z diecezji i problematyki spraw polskich. Jeśli chodzi o zagadnienie prac prowadzonych w Kongregacji, to zostały omówione jedynie dwa ich poziomy: historyczny i teologiczny. Jeśli chodzi o badania historyczne, omówione zostały one w referacie ks. dra Hieronima Fokcińskiego, relatora Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych i Dyrektora Polskiego Instytutu Historycznego w Rzymie, pt. *Rola relatora jako eksperta w przygotowaniu pozycji, ze szczególnym uwzględnieniem spraw polskich*. Ta faza prac i badań nad materiałem przysłanym z diecezji pozostawia niejako na boku przepisy kanoniczne i teologiczne wymogi, ale zajmuje się – z punktu widzenia historii i jej nauk pomocniczych – autentycznością, wiarygodnością, wystarczalnością i kompletnością zebranej dokumentacji, a także jej oceną w tym przedmiocie. Drugi poziom badań w Kongregacji, zwany teologicznym, dotyczy dwóch dziedzin: albo heroicznego enót czy stwierdzenia faktu męczeństwa, albo kwalifikacji teologicznej zjawiska przedstawionego Kongregacji do zbadania jako przekraczającego prawa przyrody, tj. cudu. Ten drugi aspekt prac Kongregacji został omówiony w referacie Monsignore dra Roberto Sarno z Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych pt. *Biegli w Kongregacji przy dowodzeniu cudu*.

Ksiądz abp dr Edward Nowak, sekretarz Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie, nie mogąc uczestniczyć osobiście z uwagi na wyjazd z Ojcem świętym do Turynu, przesłał do uczestników Sympozjum swoje serdeczne pozdrowienia i referat pt. *Problematyka spraw polskich kandydatów na ołtarze*. W swoim przedłożeniu omówił przygotowania Kongregacji związane z wielkim Jubileuszem 2000 lat chrześcijaństwa, a także konkretne wnioski w odniesieniu do polskich spraw beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych napływających do Stolicy Apostolskiej po ich przeprowadzeniu na terenie diecezji. Godna szczególnej uwagi jest sugestia Księdz Areybiskupa, aby Lubelski Ośrodek mógł służyć pomocą naukową i fachowym poradnictwem sąsiadom Polski – zarówno tym z południa, jak i ze wschodu.

Podczas trwania Sympozjum jego uczestnicy mieli także wiele czasu na indywidualne kontakty z prelegentami w celu zasięgnięcia porad w konkretnych sprawach

kanonizacyjnych. W czasie obrad wyłoniła się potrzeba pogłębionej refleksji nad męczeństwem tych wszystkich, którzy ponieśli śmierć za Chrystusa pod rządami totalitaryzmu wschodniego. Być może ta sugestia zaowocuje w formie nowego symposium na ten właśnie temat.

Ks. Henryk Misztal

SPOTKANIE WYKŁADOWCÓW PRAWA KANONICZNEGO WE WROCŁAWIU

Wrocław, 28 kwietnia 1997 r.

Z inicjatywy Wydziału Prawa Kanonicznego i Świeckiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego odbyło się dnia 28 kwietnia 1997 r. we Wrocławiu doroczne spotkanie wykładowców prawa kanonicznego w diecezjalnych i zakonnych wyższych seminariach duchownych w Polsce. Tematem refleksji tego specjalistycznego gremium była „Eucharystia w praktyce kanonicznej Kościoła”. Na miejsce obrad wybrany został Wrocław, z uwagi na zbliżający się 46 Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny. Spotkanie rozpoczęło się Mszą świętą koncelebrowaną w kaplicy Metropolitalnego Seminarium Wrocławskiego, której przewodniczył Jego Ekscelencja ks. bp Edward Janiak. W homilii skierowanej do uczestników Ksiądz Biskup wyraził uznanie za podjęcie refleksji kanonicznej nad tajemnicą Eucharystii w Kościele. W dotychczasowych zjazdach i sympozjach organizowanych w ramach przygotowań do Kongresu we Wrocławiu podejmowano refleksję nad Eucharystią w aspekcie liturgicznym, historycznym i eklesjalnym. Obecne spotkanie, podejmując aspekt prawny Eucharystii, stało się dopełnieniem dotychczasowych rozważań. Ksiądz Biskup wskazał na wyjątkową aktualność podjętej problematyki zwłaszcza we Wrocławiu. Będąc w centrum prac Komitetu organizacyjnego, ukazał zainteresowanie Kongresem Eucharystycznym ze strony wiernych w różnych częściach świata. Zilustrował to przykładem Koreańczyków, od trzech lat przygotowujących się na duchowe przeżycie tego wydarzenia, w którym pragną uczestniczyć w grupie kilkuset osób. Myśli te wpisane zostały w cały duchowy i duszpasterski kontekst rozważań Księdz Biskupa, który wskazując na ogrom przygotowań od strony materialnej i organizacyjnej, uwrażliwiał jednak na duchowe przeżycia związane z Kongresem Eucharystycznym we Wrocławiu.

Sesja naukowa odbywała się w auli seminaryjnej. Zainaugurował ją rektor Metropolitalnego Seminarium Wrocławskiego ks. dr Marian Biskup. Witając uczestników i wyrażając radość z tego spotkania, przywołał historię Seminarium Wrocławskiego, liczącego sobie już 106 lat, oraz wielkie zasługi kolejnych pokoleń profesorów w formacji nowych kapłanów, których już ponad 1500 opuściło mury tego seminarium. Ksiądz Rektor wymienił także zasługi wybitnych kanonistów, m.in. śp. ks.